

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
конференції

ЧАСТИНА 1

Кропивницький – 12 грудня 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економічний факультет

Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

*Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції*

І ЧАСТИНА

12 грудня 2023 р.

Кропивницький
2023

Проблеми і перспективи економічного розвитку в умовах модернізаційних процесів в Україні та світі : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 12 груд. 2023 р., м. Кропивницький / Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи ; [редкол. : А.А. Тихий, В.В. Зайченко та ін.]. В 2х частинах. Ч.1. Кропивницький : РВЛ ЦНТУ, 2023. – 203 с.

Редакційна колегія:

Тихий А.А., проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків, доц., к.т.н. Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький;
Зайченко В.В., д.е.н., проф., зав. кафедри економіки та підприємництва Центральноукраїнського національного технічного університету, м. Кропивницький;
Шалімова Н.С., д.е.н. проф., декан економічного факультету, Центральноукраїнського національного технічного університету, м. Кропивницький;
Карнаушенко А.С., к.е.н., в.о. зав. кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;
Петрова І.Л., д.е.н., проф., зав. кафедри маркетингу та поведінкової економіки ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ;
Васильців Т.Г., д.е.н., проф., зав. відділу проблем соціально-гуманітарного розвитку регіону, Державна установа. Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України. м. Львів;
Савченко В.М., к.е.н., проф., проф. кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;
Кононенко Л.В., к.е.н., доц., доц. кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;
Сисоліна Н.П., к.е.н., доц., доц. кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи, Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький;
Панченко В.А., д.е.н., проф., в.о. зав. кафедри менеджменту та підприємництва Центральноукраїнський державний університет ім. Володимира Винниченка, м. Кропивницький

У збірнику опубліковано тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми економіки та підприємництва в умовах викликів і загроз». Тези доповідей відображають результати наукових досліджень, присвячених розгляду різноманітних проблем, умов та чинників економічної діяльності та безпеки підприємств, регіонів, соціальної відповідальності бізнесу та держави, розвитку інвестиційної та інноваційної політики, людського потенціалу, визначенню стратегічних перспектив готельно-ресторанної індустрії України.

Для науковців, викладачів, здобувачів PhD, здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Може бути корисним також для підприємців, організаторів бізнесу, менеджерів підприємств, спеціалістів з економіки.

Рекомендовано до друку вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету (Протокол №4 від 27 грудня 2023 року)

За достовірність наведених у публікації даних, географічних назв, власних імен, цитат, галузевої термінології, економіко-статистичних даних та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей.

Зміст

Бейдик О.О.; Кочума І.Ю. НАЦІОНАЛЬНИЙ ТУРИЗМ: ВТРАТИ, МОЖЛИВОСТІ, ЕКОНОМІЧНІ ЗБИТКИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО ПРОТИСТОЯННЯ.....	10
Білик В.В. ЗОВНІШНЯ ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЯК КАТАЛІЗАТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ.....	12
Золотухіна І.В. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ РОЗРОБОК	14
Йохна М.А.; Копилов В.К. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ	15
Лучик С.Д. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ І БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННИХ ЗАГРОЗ	18
Оболенцева Л.В.; Лобач Д.О. ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ В СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ СУЧАСНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГОСТИННОСТІ	21
Пантелеймоненко А.О.; Гончаренко В.В. ПРО ІНКЛЮЗИВНІСТЬ КООПЕРАТИВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	23
Петрова І.Л.; Дмитренко Д. РЕГУЛЮВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО БІЗНЕСУ ЗА УМОВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	25
Свідло К.В.; Чхотуа Д.С. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ЗАКЛАДАХ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	29
Семикіна М.В. МОЛОДІЖНА ЗАЙНЯТІСТЬ В УКРАЇНІ І В ДЕРЖАВАХ ЄВРОСОЮЗУ: ТЕНДЕНЦІЇ, ЗАГРОЗИ, ПЕРСПЕКТИВИ.....	30
Бойко Л.О. ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ	33
Гавриленко К.О. СУЧАСНИЙ ЛАНДШАФТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ	35

Гейдарова О.В.; Прокопчук Д.В. МІСЦЕ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ В ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	36
Давидов Є.О. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	38
Дибенко Г.І. ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЙ ПАРТНЕРСТВА МАЛИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....	40
Дмитришин Б.В.; Богуненко М.М. ФІНАНСОВІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ ДЛЯ МАЛОГО АГРОБІЗНЕСУ	42
Журило І.В.; Кириченко Є.О. ОЦІНКА СТРАТЕГІЧНОЇ ГНУЧКОСТІ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	45
Журило І.В.; Фесенко Е.О.; Криволап Н.В. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ.....	49
Журило І.В.; Фесенко Е.О. ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	53
Журило І.В.; Харитонов К.А. ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АВТОСЕРВІСУ	56
Заїка Ю.А.; Ніколенко М.В.; Богутенко Ю.А. МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ УПРАВЛІННЯ ПОВЕДІНКОЮ СПОЖИВАЧІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	59
Заярнюк О.В.; Петросян А.А.; Кухарішін І.Ю. АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ ЯКІСТЮ НА ОСНОВІ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ ПІДПРИЄМСТВА	61
Карюк А.О.; Ясинська А.О. ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН САНАТОРНО КУРОРТНИХ ЗАКЛАДІВ РЕГІОНУ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	64
Кернасюк Ю.В. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕХОДУ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СИСТЕМИ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО МОДЕЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	66

Кононенко Л.В.; Приходько Д.Л. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	69
Красномовець В.А. ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ВЕКТОРУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ.....	70
Маслійчук О.Б.; Лебонтов І.І. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІВЕНТ-ОРГАНІЗАЦІЇ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	72
Маслюк І.О.; Примачок Д.В., Радіч В.Г. СУТНІСТЬ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ.....	74
Насипайко Д.С.; Кожем'яченко Ю.О. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	76
Немненко А.А. ІННОВАЦІЇ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	79
Нісфоян С.С. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ	81
Паук О.Є. REVENUE MANAGEMENT: КЛЮЧ ДО ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГОТЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	84
Рутинський М.Й. ЕКОНОМІЧНІ ТРЕНДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО ЧАСУ	86
Рябоволик Т.Ф.; Населівський І.М. МЕНЕДЖМЕНТ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ФОКУС НА КОМАНДІ ТА БІЗНЕС ЦІЛЯХ	88
Рябоволик Т.Ф. КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	91
Семикіна А.В. ФОРМУВАННЯ АДАПТИВНИХ ЯКОСТЕЙ ТА МОБІЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	93
Сисоліна І.П.; Савченко О.В. МИТНА ДЕКЛАРАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ВАНТАЖІВ.....	95
Сисоліна Н.П.; Гапонов П.П.; Чернявський Б.А. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ	97

Сторожук О.В.; Ізрайлов О.В. ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ	98
Томашина Г.П. ЗАЛЕЖНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА В ЦЕНТРАЛЬНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ.....	101
Харченко І.В. ПРІОРИТЕТИ БЕРЕЖЛИВОГО ВИРОБНИЦТВА.....	103
Яковенко Р.В.; Базака Р.В.; Кандиба М.А. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО МАРКЕТИНГУ	106
Яковенко Р.В.; Болгаров І.С. ЕТАПИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ	109
Яковенко Р.В.; Болгаров І.С. МОДЕЛЬ П'ЯТИ СИЛ М. ПОРТЕРА В ОЦІНЦІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «АСТРА КОСМЕТИК»	112
Брижицький О.Д. (Науковий керівник: Савченко В.М.) ОСОБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	114
Волошин І.С. (Науковий керівник: Дмитришин Б.В.) СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МЕТОДІВ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	116
Голбанос С.С. (Науковий керівник: Семикіна М.В.) РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МОЛОДІ ЯК ПРІОРИТЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	117
Грищенко П.В. (Науковий керівник: В'юник О.В.) МОТИВАЦІЯ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ: СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	120
Довгань К.С. (Науковий керівник: В'юник О.В.) НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	122
Зубік Д.В. (Науковий керівник: Кононенко Л.В.) ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ВЕКТОР РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	124
Капріор К.О. (Науковий керівник: Липчанський В.О.) НАПРЯМИ ПОЛІПШЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ У КОЛЕКТИВІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	126

Корнієць Є.С. (Науковий керівник: Колонтаєвський О.П.) АВТОМАТИЗОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ГОТЕЛЬНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	128
Крамаренко Д.В.; Ляшенко А.Є. (Науковий керівник: Нісфоян С.С.) ВИТРАТИ НА ПЕРСОНАЛ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ	130
Краснікова-Колосова С.В.; Сисоліна Н.П. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	132
Красніцький О.В. (Науковий керівник: Пантелеймоненко А.О.) РОЗВИТОК ДОРАДНИЦТВА У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	133
Куликов Г.О. (Науковий керівник: Семикіна М.В.) ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ВАЖІЛЬ КАРДИНАЛЬНИХ ЗМІН У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ: ШАНСИ, ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ.....	135
Культенко Д.С.; Сисоліна Н.П. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ.....	138
Кущінський С.І.; Запірченко Л.Д. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРОСЕКТОРА	140
Литвиненко А.С. (Науковий керівник: Зайченко В.В.) ЗАХОДИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ВІЙНИ	142
Литвиненко О.І. (Науковий керівник: Зайченко В.В.) ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	145
Логінов Б.В. (Науковий керівник: Дмитришин Б.В.) КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО МОНІТОРИНГУ ПІДПРИЄМСТВА	148
Луньов Д.А. (Науковий керівник: Іщенко Н.А.) ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ	150
Магас Д.О. ПРІОРИТЕТИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЯК НАПРЯМУ СТРУКТУРНОГО РЕФОРМУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ СЕКТОРА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	152
Малюк Єгор; Петрова І.Л. ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ	154

Михальчук І.В. (Науковий керівник: Стадник В.В.)	
ПРОБЛЕМИ І ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВІЙНИ І ПОВОСННОГО ВІДНОВЛЕННЯ.....	156
Міхєєва А.В. (Науковий керівник: Повод Т.М.)	
ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ТА МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТІВ В СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	159
Назаренко Ю.В. (Науковий керівник: Нісфоян С.С.)	
ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ	161
Нахаба С.С. (Науковий керівник: Орлова А.А.)	
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	163
Образчиков М.А. (Науковий керівник: Дмитришин Б.В.)	
УДОСКОНАЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ НА БАЗІ ERP СИСТЕМ.....	165
Очкала М.М. (Науковий керівник: Зайченко В.В.)	
СУЧАСНІ СИСТЕМИ НЕМАТЕРІАЛЬНОГО СТИМУЛЮВАННЯ ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ.....	166
Петрова А.С.; Запірченко Л.Д.	
РОЛЬ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ В УПРАВЛІННІ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	169
Пісецька Т.В. (Науковий керівник: Кібальник Л.О.)	
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	171
Пісецький М.М. (Науковий керівник: Пасека С.Р.)	
БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	173
Прилепо І.В. (Науковий керівник: Колонтаєвський О.П.)	
ІНСТРУМЕНТИ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	175
Радченко Р.В. (Науковий керівник: Колонтаєвський О.П.)	
АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ГОТЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	177
Русол І.М.; Орлова А.А.	
РОЛЬ КУЛЬТУРНОГО РІЗНОМАНІТТЯ У ФОРМУВАННІ УСПІШНИХ МІЖНАРОДНИХ КОМАНД.....	179
Савка Є.В.	
ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ АКТИВІВ В СИСТЕМІ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	180

Склярєвський О.В. (Науковий керівник: В'юник О.В.) НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	182
Стіскун А.В. ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ ЯК ФАКТОРА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ	183
Терєньєв П.С. (Науковий керівник: Колонтаєвський О.П.) КОМУНІКАЦІЙНА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	185
Томницький І.А.; Кононенко Л.В. ДОРАДНИЦТВО ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ	187
Тюленєв І.В.; Запiрченко Л.Д. ДИВЕРСИФІКАЦІЯ РИНКУ ЗБУТУ В МОЛОЧНІЙ ГАЛУЗІ	189
Усенко І.М. (Науковий керівник: Сисоліна Н.П.) ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК І ЗАГРОЗИ ТУРАГЕНЦІЙ УКРАЇНИ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС.....	191
Халбаєв А.Х.; Запiрченко Л.Д. КОНЦЕПЦІЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	194
Хомула А.С. (Науковий керівник: Повод Т.М.) СТРАХУВАННЯ У СУЧАСНИХ УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА ТУРБУЛЕНТНОСТІ.....	196
Чорнуха А.В. (Науковий керівник: Липчанський В.О.) ОСОБЛИВОСТІ СПРИЯННЯ ІННОВАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	198
Шаповал Є.О. (Науковий керівник: В'юник О.В.) НАПРЯМИ КОМПЛЕКСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ	200

ЗОВНІШНЯ ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЯК КАТАЛІЗАТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

Глобалізація та інтернаціоналізація світових ринків підвищує роль кредитних відносин. Досвід багатьох країн підтверджує, що в сучасних умовах розвиток економіки прямим чином пов'язаний з використанням зовнішніх кредитних ресурсів. Так, все масштабніше реалізація інвестиційних проєктів загальнодержавного чи регіонального значення відбувається завдяки зовнішнім запозиченням. У підсумку при забезпеченні інвестиційної безпеки країни органам влади важливо проводити боргову політику зважаючи на численну кількість обставин, не створюючи додаткові ризики та загрози функціонуванню і розвитку національної економіки.

Немає сумнівів в тому, що зовнішні кредитні запозичення є пріоритетним інструментом функціонування та зростання будь-якої економіки. Попри це зовнішня заборгованість є суперечливим інструментом інвестиційної політики держави, адже її накопичення, з одного боку, забезпечує надходження фінансових ресурсів, а з іншого – посилює зовнішню залежність країни і обмежує її самодостатність, особливо при реалізації важливих інституційних реформ. У наукових працях зовнішню заборгованість прийнято розглядати як додатковий ресурс для економіки країни, прискорюючи, таким чином, темпи соціально-економічного розвитку, інфраструктурної розбудови тощо [1, с. 323-324]. Зовнішня заборгованість дозволяє вирішувати низку важливих завдань у забезпеченні інвестиційної безпеки країни, зокрема посилення інвестиційної активності бізнесу при реалізації високотехнологічних проєктів, покращення інвестиційної привабливості територій, накопичення інвестиційних резервів для попередження чи мінімізації впливу загрозливих явищ та ін.

В теперішніх умовах динамічних змін та активного пошуку інвестицій зовнішня заборгованість розглядається як достатньо привабливий інструмент як на рівні регіонів, так і країни в цілому. Набуло широкої практики серед регіонів України отримання зовнішніх запозичень, але в міру недостатньої якості законодавчої бази їх використання часто є малоефективне. Йдеться про те, що практикується змінювати напрями використання інвестиційних ресурсів, зокрема направляючи їх на вирішення соціальних завдань, яке має досить низьку інвестиційну цінність та скоріше створює додаткові ризики і загрози інвестиційній безпеці регіону.

Скоріше зовнішня заборгованість чинить негативний вплив на інвестиційну безпеку країни. Йдеться про зниження чистого експорту товарів і послуг, а також переоцінка обмінного курсу національної валюти, що призводить до збільшення негативного торгового балансу. Погашення зовнішнього боргу створює зовнішні

дисбаланси через формування дефіциту платіжного балансу, а, відтак, органам влади необхідно проводити якісне валютне регулювання, а скорочення міжнародних резервів, що обслуговують зовнішній борг, тягне за собою вилучення національних ресурсів із споживання і заощаджень, послаблення інвестиційної привабливості вітчизняного виробничого комплексу. Більше того, надмірне використання зовнішнього боргу може призвести до порушення стійкості країни при адаптації до змін на світових фінансових ринках і спровокувати боргову кризу.

У той же час варто відзначити, що зовнішні боргові запозичення негативно впливають на конкурентоспроможність економіки і, таким чином, перешкоджають формуванню необхідних складових інвестиційної безпеки країни. Зокрема, посилюється грошово-кредитна та бюджетна залежність держави від політики зовнішніх фінансових інституцій, зростають валютні ризики, порушується фінансова маневреність бізнесу та ін. Досить часто отримані зовнішні боргові ресурси розподіляються між підприємствами при реалізації загальнодержавних інвестиційних проєктів, де держава виступає гарантом боргу і для забезпечення їх ефективного використання важливо впровадити системний моніторинг і контроль грошових потоків.

Результати наукових досліджень показують, що існує позитивний взаємозв'язок між зовнішньою заборгованістю та інвестиційною безпекою країни [2]. Очевидно, що при значному накопиченні зовнішнього боргу та необхідності здійснення відповідних виплат інвестиційна безпека країни погіршується і варто очікувати на сповільнення темпів економічного зростання.

Загалом можна виділити численну кількість особливостей позитивного чи негативного впливу зовнішньої заборгованості на інвестиційну безпеку країни. Втім нездатність налагодити кредитні відносини варто оцінювати як значну загрозу інвестиційній безпеці країни, адже відсутність ресурсів не дозволяє розпочинати будь-які інвестиційні проєкти економічного чи соціального значення і, таким чином, функціонування національного господарства переходить у режим забезпечення первинних потреб – функціонування сфер охорони здоров'я та освіти, державного управління, критичної інфраструктури.

Список використаних джерел:

1. Vasylytsiv T. G., Klipkova O. I., Lupak R. L., Mitsenko N. G., Mishchuk I. P. Monetary and financial policy of Ukraine: theoretical-empirical connections and priorities of state regulation. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2019. Vol. 4. № 31. P. 320-330.

2. Пікуліна О., Огданський К., Пікуліна Н. Аналіз впливу зовнішньої заборгованості на фінансову стійкість та національну безпеку України. Економіка та суспільство. 2023. № 56. URL : <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2946/2864>

**ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ**

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

І ЧАСТИНА

12 грудня 2023 р.

Науковий редактор – Зайченко В.В.

Технічний редактор – Сисоліна Н.П.

Комп'ютерний набір і верстка – Онищук О.В.

Дизайнер обкладинки – Чумаченко О.С.